

Література

1. Вернадский В. И. Несколько слов о ноосфере / В. И. Вернадский // Химическое строение биосферы Земли и ее окружения. – М.: Наука, 1965. – 453 с.
2. Юридична наука. – 2011. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/jnn_2011_6_29.pdf
3. Краснова М. Право громадян на екологічну інформацію: проблеми гарантій реалізації та захисту / М. Краснова // Право України. – 1997. – № 3. – С. 46.

УДК 349.41:504.06(043.2)

Ткач І. О., Онищенко М. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОХОРОНИ ЛІСІВ ТА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

Україна багата своїми природними ресурсами, а особливо лісами та лісовими ресурсами. Ліси сприяють поліпшенню стану навколишнього природного середовища – це легені планети, які сприяють покращенню чистоти повітря, насичують його киснем, та поглинають вуглекислий газ. Лісові насадження є також ресурсом деревини, живиці, інших лісових ресурсів, а також у специфічних якостях лісу: лікувально-оздоровчих, рекреаційних, естетичних. Тому актуального і важливого значення набувають заходи по збереженню лісових ресурсів в процесі їх використання.

Ліси відносяться до категорії екологічно вразливих ресурсів. На них негативно впливають люди в процесі виробничої діяльності; ліси знищуються при пожежах, різними шкідниками та іншими негативними явищами [1, с. 139]. Тому використання та відтворення лісів має бути організовано таким чином, щоб найбільш повно задовольнити соціальні, економічні, культурні потреби людей.

Величезне і багатогранне значення лісів потребує їх надійної правової охорони. Питання правового режиму охорони лісів та лісових ресурсів вивчали такі вчені: В. І. Бабенко, Я. М. Дяченко, О. І. Голуб, І. І. Каракаш, П. І. Томіленко, його також досліджували Н. Р. Кобецька, О. М. Шумило та інші науковці.

Важливим напрямом дії права є відтворення лісів, підвищення продуктивності та поліпшення їх якісного складу. Конституція України та Лісовий кодекс України заклали для цього певні законодавчі підвалини. Питання відтворення лісів та підвищення їх продуктивності знайшло

детальне відтворення і в інших правових актах: Земельному кодексі України, законами України «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», та іншими нормативно-правовими актами України [2, с. 48]. Наступними правовими актами в ієрархічній системі лісового законодавства є нормативно-правові акти Президента України та Кабінету Міністрів України з питань охорони лісів. Але в теперішній час це законодавство певною мірою застаріло, потребує приведення у відповідність із сучасними потребами практики [3].

Забезпечення охорони та захисту лісів має загальнодержавне та регіональне значення, покладається на центральні та місцеві органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, постійних лісокористувачів, але держава займається цим питанням лише відносно, в дійсності правовий режим охорони лісових ресурсів є проблемним питанням на сьогодні. Лісоресурсний комплекс України внаслідок недостатньо ефективної охорони, збереження і відтворення лісів продовжує функціонувати в складній еколого-економічній ситуації: погіршилася породна структура лісових екосистем, знизилася їх продуктивність, виснажилися лісоексплуатаційні запаси, zdegradували природно-захисні функції лісових насаджень, збіднилося біологічне різноманіття. Внаслідок обмеження необхідних коштів та інвестицій низькими залишаються обсяги посадки лісових культур, створення захисних насаджень, посилилась розбалансованість між лісосировинними ресурсами, що і є вагомими проблемами сьогодення [4, с. 3].

Тому одним із найважливіших механізмів є контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів, він полягає у: в забезпеченні додержання всіма державними і громадськими органами, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами вимог лісового законодавства. Державний контроль у галузі охорони, захисту, використання та відтворення лісів здійснюють Кабінет Міністрів України, Уряд Автономної Республіки Крим, Міністерство екології та природних ресурсів України та органи на місцях, спеціально уповноважені державні органи лісового господарства, місцеві органи державної виконавчої влади та інші органи відповідно до законодавства України. Місцеві органи самоврядування делегують свої повноваження щодо розпорядження лісами відповідним органам місцевого самоврядування, що визначені Лісовим кодексом України та іншими актами законодавства. Місцеві органи самоврядування у межах своєї компетенції здійснюють контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів; забезпечують здійснення заходів щодо охорони і захисту лісів, ліквідації лісових пожеж, а також заборону відвідання лісів населенням, в'їзд до них транспортних засобів у період високої пожежної небезпеки; організують благоустрій земельних ділянок лісового фонду і культурно-побутового обслуговування відпочиваючих у лісах зелених зон та інших лісах, що

використовуються для цих цілей; надають земельні ділянки лісового фонду в постійне користування або вилучають їх у порядку, визначеному Земельним та Лісовим кодексами. Надання земельних ділянок лісового фонду в тимчасове користування провадиться без їх вилучення у постійних користувачів [5, с. 52].

Отже, основним заходом охорони лісів є створення міцної правової бази їхнього раціонального використання і охорони, а саме: розробка і прийняття необхідних лісоохоронних законодавчих актів, а також їх своєчасне поновлення в залежності від потреб життя.

Література

1. Природноресурсове право України: навч. посіб. / За ред. І. І. Каракаша. – К.: Істина, 2005. – 229 с.
2. Конституція України: чинне законодавство станом на 15 травня 2014 р.: (Відповідає офіц. текстові) – К.: Алерта, 2014. – 88 с.
3. Про заходи щодо посилення державного контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів: Указ Президента України від 5 січня 2004 р. № 1/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1/2004>
4. Степаненко М. А. Напрямки структурної перебудови розвитку лісоресурсного комплексу України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / М. А. Степаненко – К.: Б.в., 2008. – 15 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.br.com.ua/referats/dysertac>
5. Екологічне право України: навчальний посібник / За ред. О. С. Баб'яка, П. Д. Біленчука, Ю. О. Чирви. – К.: Атіка, 2001. – 158 с.

УДК 34:504(312)(477)(043.2)

Ткачик І. М., Німець В. І., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н, доцент

ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У сучасній літературі під терміном «природокористування» розуміють вплив людства на географічну оболонку Землі.

Природокористування – це насамперед використання природних ресурсів, яке складається з сукупності всіх форм експлуатації природно-ресурсного потенціалу і засобів його збереження. Воно включає в себе: видобування та переробку природних ресурсів, їх відновлення або відтворення; використання і охорону природних умов життєвого середовища, відновлення та раціональні зміни екологічного балансу природних систем, що виконують функції збереження природно-